

ADJECTIVUL

- DEFINITIE
- CLASIFICARE
- CATEGORII GRAMATICALE
- FUNCTII SINTACTICE

ADJECTIVUL- DEFINITIE

ADJECTIVUL ESTE PARTEA FLEXIBILA DE VORBIRE CARE EXPRIMA INSUSIRI ALE OBIECTELOR.

INSUSIRILE OBIECTELOR AU IN VEDERE CARACTERUL:

- **CANTITATIV/ CALITATIV**: bun, rau, superior etc.
- **CONCRET/ ABSTRACT**: palpabil, feeric, imaginar etc.
- **FORMA**: rotund, patrat, oval etc.
- **CULOAREA**: rosu, alb, galben etc.
- **MARIMEA**: mic, mare, imens etc.
- **GREUTATEA**: usor, greu, gras etc.
- **TEMPERATURA**: rece, fierbinte, caldut etc.
- **GUSTUL**: amar, dulce, sarat etc.
- ETC.

ADJECTIVUL- CLASIFICARE

- CLASIFICAREA ADJECTIVULUI DUPA PROVENIENTA:
 - A) ADJECTIVE PROPRIU- ZISE (PRIMARE): inalt, alb, mare, gras etc.
 - B) ADJECTIVE PROVENITE DIN ALTE PARTI DE VORBIRE, PRIN CONVERSIUNE, DUPA CUM URMEAZA:
 - ❖ Din verbe la participiu: (cer) intunecat, (pom) inflorit, (taram) necunoscut etc.
 - ❖ Din verbe la gerunziu: (padure) arzanda, (rana) sangeranda, (pasare) murinda etc.
 - ❖ Din adverbe: asa (oameni), (triunghiuri) asemenea, (haine) gata etc.
 - ❖ Din pronume, devenite adjective pronominale: (elevii) acestia, (colegele) noastre, (vecinii) insisi etc.

ADJECTIVUL- CLASIFICARE

- CLASIFICAREA ADJECTIVULUI DUPA STRUCTURA:
 - A) ADJECTIVE SIMPLE- CARE AU ASPECTUL UNUI SINGUR CUVANT: verde, intunecat, parintesc etc.
 - B) ADJECTIVE COMPUSE- CARE SUNT OBTINUTE PRIN COMPUNERE: rauvoitor, cuminte, binecrescut, galben- inchis etc.

ADJECTIVUL- CLASIFICARE

➤ CLASIFICAREA ADJECTIVULUI DUPA FLEXIUNE:

A. ADJECTIVE VARIABLE:

A1. ADJECTIVE VARIABLE CU DOUA TERMINATII (la nominativ singular au forme distincte pentru masculin si feminin): bun/ buna; inalt/ inalta, frumos/ frumoasa etc.

A2. ADJECTIVE VARIABLE CU O TERMINATIE (la nominativ singular au forma identica pentru masculin si feminin): mare/ mare; iute/ iute; verde/ verde etc.

B. ADJECTIVE INVARIABLE (au o singura forma): bej, bleu, oliv, mov etc.

ADJECTIVUL- CLASIFICARE

- CLASIFICAREA ADJECTIVULUI DUPA INTREAGA SA FLEXIUNE:
 - A. ADJECTIVE VARIABLE CU PATRU FORME
FLEXIONARE: alb/ alba/ albi/ albe; rau/ rea/ rai/ rele; acru/ acra/ acri/ acre etc.
 - B. ADJECTIVE VARIABLE CU TREI FORME
FLEXIONARE: drag/ draga/ dragi; cenusiu/ cenusie/ cenusii; rosu/ rosie/ rosii etc.
 - C. ADJECTIVE VARIABLE CU DOUA FORME
FLEXIONARE: mare/ mari; vechi/ veche/ vechi; dulce/ dulci etc.
 - D. ADJECTIVE INVARIABILE: gri, maro, propice, crem etc.

ADJECTIVUL- CATEGORII GRAMATICALE

➤ ADJECTIVUL are aceleasi categorii gramaticale ca si substantivul:

➤ GEN

➤ NUMAR

➤ CAZ

!Adjectivul se acorda in gen,numar si caz cu substantivul determinat!

O categorie specifica adjectivului o constituie **GRADELE DE COMPARATIE.**

ADJECTIVUL- CATEGORII GRAMATICALE

- **GRADELE DE COMPARATIE** sunt forme pe care le ia adjectivul pentru a arata ca o însuşire poate exista în grade diferite la două sau mai multe obiecte comparate sau chiar la acelaşi obiect în situaţii diferite.

Adjectivele au trei grade de comparaţie:

- A) **GRADUL DE COMPARATIE POZITIV**
- B) **GRADUL DE COMPARATIE COMPARATIV**
- C) **GRADUL DE COMPARATIE SUPERLATIV**

ADJECTIVUL- CATEGORII GRAMATICALE

A) GRADUL DE COMPARATIE POZITIV

arata insusirea obisnuita a unui obiect,
fara termen de comparatie: (copac) **inalt**,
(apa) **limpede**, (fata) **frumoasa** etc.

ADJECTIVUL- CATEGORII GRAMATICALE

B) **GRADUL DE COMPARATIE COMPARATIV** arata ca insusirea unui obiect se afla intr-un grad diferit fata de aceeaasi insusire a altui obiect sau fata de aceeaasi insusire a lui in situatii diferite.

GRADUL COMPARATIV are trei forme:

B1) **COMPARATIV DE SUPERIORITATE**- un obiect are aceeaasi insusire intr-un grad mai mare decat alt obiect: (copac) **mai inalt** (decat altul); (apa) **mai limpede**; (fata) **mai frumoasa** etc.

B2) **COMPARATIV DE EGALITATE**- doua obiecte au aceeaasi insusire in acelasi grad: (copac) **la fel de inalt**; (apa) **tot asa de limpede**; (fata) **tot atat de frumoasa** etc.

B3) **COMPARATIV DE INFERIORITATE**- un obiect are aceeaasi insusire intr-un grad mai mic decat alt obiect: (copac) **mai putin inalt** (decat altul); (apa) **mai putin limpede**; (fata) **mai putin frumoasa** etc.

ADJECTIVUL- CATEGORII GRAMATICALE

C) GRADUL DE COMPARATIE SUPERLATIV arata ca insusirea unui obiect este la gradul cel mai inalt sau cel mai scazut.

GRADUL SUPERLATIV ARE DOUA FORME:

C1) SUPERLATIV RELATIV arata ca insusirea unui obiect este in cel mai inalt grad (de superioritate) sau in cel mai mic grad (de inferioritate) in comparatie cu a altui obiect:

- ❖ DE SUPERIORITATE: (copacul) cel mai inalt; (apa) cea mai limpede; (fata) cea mai frumoasa etc.
- ❖ DE INFERIORITATE: (copacul) cel mai putin inalt; (apa) cea mai putin limpede; (fata) cea mai putin frumoasa etc.

C2) SUPERLATIV ABSOLUT arata gradul cel mai inalt al insusirii, fara termen de comparatie: (copac) foarte inalt; (apa) extraordinar de limpede; (fata) nemaipomenit de frumoasa etc.

ADJECTIVUL- MIJLOACE EXPRESIVE DE REALIZARE A SUPERLATIVULUI ABSOLUT

- **CU PREFIXELE EXTRA-; ULTRA-; STRA-; ARHI-:** extrafin, stravechi, arhiplin, ultramodern etc.
- **CU ADVERBE SI LOCUTIUNI ADVERBIALE** legate de adjectiv prin prepozitia de: extraordinar (de); nemaipomenit (de); grozav (de); din cale afara (de) etc.
- **PRIN EXPRESII ECHIVALENTE CU UN SUPERLATIV:** suparat foc; manios Dunare; rea de mama focului etc.
- **PRIN SUBSTANTIVIZAREA ADJECTIVULUI** si repetarea lui la genitiv/ acuzativ: prostul prostilor; baiat de baiat/ frumoasa frumoaselor etc.
- **PRIN REPETAREA ADJECTIVULUI:** (copac) inalt- inalt; (apa) adanca- adanca; (fata) frumoasa- frumoasa etc.
- **PRIN LUNGIREA UNEI VOCALE SAU REPETAREA UNEI CONSOANE:** maaare, galllben, roosu etc.

ADJECTIVE FARA GRADE DE COMPARATIE

Exista si adjective care nu au grade de comparatie, fiindca:

- a) Sunt adjective neologice provenite din:
 - ✓ Comparative latinești: anterior; exterior; inferior; superior;
 - ✓ Superlative din limba latina: extrem; optim; suprem; ultim;
- b) Exprima însusiri cu caracter absolut, adică însusiri care, prin natura lor, nu permit comparația: asemenea; complet; general; mort; întreg; gigantic; perfect; petrolifer; unic; principal; viu; vesnic etc.

ADJECTIVUL- FUNCTII SINTACTICE

1. ATRIBUT ADJECTIVAL: Mingea rosie este a mea.
2. NUME PREDICATIV: Mihai este cuminte.
3. COMPLEMENT INDIRECT: Din albastru cerul a devenit negru.
4. COMPLEMENT CIRCUMSTANTIAL DE TIMP: S-a îmbolnavit de tanar.
5. COMPLEMENT CIRCUMSTANTIAL DE MOD: El este mai mult scund decat înalt.
6. COMPLEMENT CIRCUMSTANTIAL DE CAUZA: De bolnav abia se tinea pe picioare.